

SZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A Híradóhivatalban átvéve.
Egész évre 10 k.
Negyedévre 4 "
Helyben hához hordva.
Egész évre 20 kor.
Negyedévre 5 "
Videkre postán szállítva.
Egész évre 24 kor.
Negyedévre 6 "
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétévi
Ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 8.

A szerkesztőség közléseinek
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó
hivatalhoz intézendők.

XXI. évfolyam 155. szám.

Nagyvárad.

Vasárnap 1915 július 11.

Iwangorod előtt.

Krakó, jul. 10. Lublinban egészen jól lehet hallani az ágyuk dörögését. Ez azért van, mert a szövetségesek előnyomuló csapatai Lublintól már csak negyven kilométerre állanak. Még közelebb jutottak csapataink Iwangorod erődjeihez, melytől csak harminc kilométerre állanak. Ezekben a hadállásokban Varsó sorsa dől el.

Iwangorod lesz a legközelebbi orosz támaszpont.

Budapest, július 10. (Saját tud.) A Times írja, hogy néhány nappal ezelőtt a cár elnöklésével az összes hadvezérek és miniszterek jelenlétében haditanácskozás volt, amelynek tárgya az orosz hadsereg helyzete és legközelebbi teendője volt. Főképpen azt fontolták meg, hogy az orosz sereg a Visztulánál visszavonuljon és Novogeorgiewsk, Varsó és Iwangorod váraira támaszkodjék.

Az oroszok nagy veresége a Dnyeszter mentén.

Budapest, július 10. (Saját tud.) Csernovitzból jelentik: Az oroszok a Dnyeszter mentén, a bukovinai északnyugati fronton rettentő súlyos veszteségeket szenvedtek. A drótkerítéseink előtti terepet az orosz halottak ezrei borították. Az oroszok hadvezetőségünkkel négyórás fegyverszünetben állapodtak meg, hogy halottaikat eltemethessék. A Dnyeszter mentén tüzéségünk az oroszokat több kilométerre visszavetette.

Sikertelenek az orosz támadások.

Budapest, július 10. (Hivatalos.)

Orosz hadszíntér.

A helyzet nagyjában változatlan. Kraszniktól északra az oroszok az elmúlt éjjel ismét sikertelenül ujtották meg támadásaikat. Höfer.

Hindenburg hadserege az északi harctéren.

Budapest, július 10. (Saját tudósítónktól.) Krakóból jelentik: A németek a megvert orosz hadsereget üldözve előbbrehatoltak a Njemen folyónál. Atlépték a folyót és Wudakozowlától északra 3000 oroszot fogtak el.

Gyönyörű minták Blous- és Ruhakészletekben, himnusz minták, Batisztok, Etamin, Grenadin, Delain és Kartonokban

Tetra Sport Blousok hölgyek, urak, leánykák és fiúk részére. KÖLÖTT női kabátok a legszebb kivitelben.

Napernyők, Ridikülök, Keztyük, Harisnyák
Női és Férfi gumiköpenyegek
legjobban beszerezhetők:

Czillér Imre áruházában

Az oroszok veszteségeikért a zsidókat vádolják.

Budapest, július 10. (Saját tudósítónktól.) A Frankfurter Zeitungnak jelentik: Moszkvai előkelő körökben az oroszok teljes leveretésének híre forog közszájon. A kormány, hogy a nép lázongására bünbakokat nyújtson, a vereségeikért a zsidókat teszi felelőssé.

Oroszországnak Szerbia ad municiót.

Bukarest, július 10. Az „Universul“-nak jelentik Galaeról: Tegnapelőtt este négy hatalmas orosz hajó haladt el a Dunán megfelelő számú vontatóhajóval Reni irányában. A hajókon, amelyek néhány héttel ezelőtt élelmiszert szállítottak Szerbiába, azokat a municiókészleteket vitték Oroszország felé, amelyeket a szerbek ajándékoztak az oroszoknak. A hatalmas Oroszországnak tehát meg kellett érnie, hogy a kis Szerbiától kénytelen kölcsön kérni.

Orosz szociálista képviselők szabadlábban.

Szófia, július 10. A Kambana jelenti, hogy az orosz kormány szorult helyzetében teljesítette a radikálisok követelését és a Szibériába száműzött öt szociálista dumaképviselőt szabadonbocsátotta.

A pápa levele a bajorokhoz.

Budapest, július 10. Münchenből jelentik: Benedek pápa nemcsak Bettinger bíborosnak, hanem a többi bajorországi püspöknek is levelet írt, amelyet most ad közre teljes szövegében a müncheni érsekség lapja. Így végződik a pápa levele:

— Vajha adná Isten, hogy ennek a kezserves háborúnak csapásai is jóra forduljanak. Bizunk Istenben, hogy valamennyiünk imádságát meghallgatja, a népek könyörgését teljesíti és visszaadja az áldott béke áldásait Európa sanyargatott népeinek, hogy hosszú ideig élvezhessék gyümölcseit.

Az olaszok súlyos vesztesége.

Olasz hadszíntér.

Budapest, július 10. (Hivatalos.)

A tengermelléki arcvonalon a nyugalom tovább tart. Az ellenség egy támadási kísérletét Sdraussinál megghusítottuk. A karinthiai határterületen semmi sem történt.

A tiroli arcvonalon a Reichsberg nyeregétől északra állásaink ellen intézett olasz támadást megállítottunk. Több ellenséges zászlóalj tegnapelőtt délután a Col di Lana irányában előrenyomult. Egyik erődünk tüzelése visszafordulásra kényszerítette őket.

Tegnap délután egy zászlóalj újabb támadást kísérelt meg. Az ellenség, melyet csak a legkisebb távolságról vettünk tűz alá, nagy veszteségeket szenvedett és hasonlóképen kénytelen volt visszavonulni. A derék tiroli lövészek vállalkozási kedve a legnehezebb hegyi terepen sikeres harcokban érvényesül. *Höfer.* (Min. eln. sajtóosztály.)

Az olaszok veresége.

Budapest, július 10. (Saját tud.)

A szófiai Kambana írja: Az olaszok az Isonzónál sikertelen támadásaikra négy hadtestet áldoztak fel. Egész Európa kacaghat ismét: megismétlődik az abessziniai történet, az olaszok mindenütt futnak.

Letartóztatott olasz dandárparancsnok.

Lugano, július 10. Egy Luganoba érkezett olasz tiszt családja beszéli, hogy az Isonzónál az olaszok rettenetes veszteséget szenvedtek. A katonailag szervezett olasz határvámőrök kilenczederésze egy dandárparancsnok hibája miatt elpusztult. A dandárparancsnokot az olaszok letartóztatták és hadbíróóság elé állítják.

Olasz hajók semleges lobogó alatt.

Lugano, július 10. Az olasz kormány a mi hadiflottánk támadásától félve, elrendelte, hogy az Adriára kifutó olasz hajók semleges lobogókat tűzzenek ki.

Francia aviatikusok védik Velencét.

London, július 10. A Times jelentése szerint az Echo de Paris úgy értesül, hogy Velence védelmét légi támadásokkal szemben francia tengerészeti aviatikusokra bízta. Olaszország most számos tengerészeti repülőgépet épített.

Elsülyesztett angol gőzös.

Rotterdam, július 10. A Guido nevű angol gőzöst Skóciától északra egy német tengeralattjáró elsülyesztette. A legénységet megmentették.

Csapataink Besszarábiában.

Bukarest, július 10. Az Universul jelenti Dorohoból: A magyar, osztrák és német csapatok heves támadások után elkergették az oroszokat Bojából és a Pruthon átkelve, benyomultak Besszarábiába. Az oroszok visszavonulásuk közben igen válságos helyzetben voltak, mert egyik szárnyukat a bekerítés veszedelme fenyegette.

A magyar és osztrák csapatok az orosz tulerővel szemben pillanatra megállottak meghódított új hadállásaikban, s tekintve az oroszokkal szemben való kétségtelen felsőbbségüket, további előrenyomulásuk csak rövid idő kérdése lehet. (Az Est.)

Az antant konferenciája Calaisban.

Budapest, július 10. (Saját tudósítónktól.)

Amsterdamból jelentik: Asquith miniszterelnök lord Creve, Kitchener, Balfour Angliából hétfőn Calaisba érkeztek és kedden konferenciát tartottak Viviani, Delcassé, Millebrand, Augagneur és Thomas francia miniszterekkel. A tanácskozásokon részt vettek Joffre fővezér és French főparancsnok is.

Merénylet az egyiptomi khedive ellen.

Budapest, július 10. (Saját tudósítónktól.) Rotterdamból jelentik: Az Anglia pártfogása alatt álló egyiptomi khedive kocsija elé Kairóban, mikor istentiszteletre ment, ismeretlen tettes bombát dobott. A bomba nem robbant fel. A merénylet elemekült.

Német aknák az archangels kikötő előtt.

Berlin, július 10. Stockholmból jelentik a Berliner Tageblattnak: A németek aknákat raktak le az Archangelsk felé vezető úton s majdnem teljesen elzárták az archangelski kikötőt, hogy ily módon akadályozzák a municiószállítást Amerikából az orosz hadsereg számára. Az aknák megtették a magukét, mert mint az Aftonbladetnek Krisztiániából táviratozzák, már egészen közel Archangelskhez négy angol gőzös aknára futott.

A szerb király nem támad.

Szófia, július 10. Közvetlen az olasz hadüzenet előtt a cárr levelet írt a szerb királynak, amelyben tudatta az olasz beavatkozást és kérte, hogy Szerbia támadja meg a monarchiát. Péter király a felszólításra tagadólag válaszolt.

Miért rossz a liszt?

Egy szakember nyilatkozata.

Nagyvárad város közönsége már hónapok óta panaszkodik, hogy a város által kiárusított lisztből készült kenyér ehetetlen, sőt egészségtelen. A panaszokra az volt a válasz, hogy a gazdasszonyok nem tudják a kevert liszt sütésének a módját, de hisz a pékeknel, kenyérgyárakban szakemberek által sült kenyér éppen olyan rossz. Amiből a latkus is láthatta, hogy a baj oka a lisztben keresendő.

Most alkalmunk van egy megbízható szakember véleményét közölni arra nézve, hogy miért rossz a főző- és kenyérliszt. A felvilágosító nyilatkozat a következő:

Bármennyire lépést tartanak is malmaink a malom technika haladásával, a kormány által kibocsátott őrlési rendelet betartása mellett jóminőségű liszt előállítására lehetetlenség.

El sem lehet képzelni, hogy 74—75 kilogrammos fajsúlyú búzából 87 százalék jóminőségű lisztet lehessen kiörlni, mert az legfeljebb 74 százalék használható lisztet tartalmaz. Ha pedig a rendeletnek megfelelőleg 7 százalék nullás és 20 százalék 2. számú főzőlisztet kivesszük az ilyen búzából, — és a Nagyváradnak átengedett buza túlnyomólag ilyen — akkor a megmaradt 47 százalék kenyérliszt-tartalmat 60 százalékra kell az őrlésnél kiegészíteni, de mivel és hogyan? Csakis úgy lehetséges ez, hogy a korpát tovább őrlik és így hozzá kerül a vörös takarmány-liszt és az apró korpa, ami nem alkalmas emberi élvezetre.

Igy van a többi gabonafélék őrlésével is.

A rendelet szerint a rozst 88 százalékra kell kiörlni, amely pedig csak 65 legfeljebb 70 százalék lisztet tartalmaz. Az árpára nézve, amely pedig inkább takarmány, 78 százalék kiörlést ír elő a rendelet, holott legfeljebb 60—65 százalék lisztet foglal magában. Ennek a 60—65 százalék lisztnak 78 százalékra való kiegészítése természetesen nem történhet másból, mint az árpa szalmahéjának további őrléséből. Az így előállított árpalisztnak és a 2. számú buza-lisztnak 50—50 százalékából összekeverve kapjuk a fogyasztásra bocsátott főző-lisztet. Hogy ez jó nem lehet, ahog nem kell nagy szakértelem. De rendelet, hát be kell tartani.

Ezen rendeletnek visszavonását, illetve módosítását kell sürgősen kérni és pedig aként, hogy a kiörlést a búzának fajsúlyja szerint állapítsák meg, még pedig legfeljebb 75—80 százalékig, hogy a korpát és takarmány-lisztet ne a közönség, hanem a jószág egye meg.

A rendeletben megszabott természetellenes kiörlésnek talán akkor volna helye, ha nagy szükség volna a búzában, árpa és tengeri pedig oly nagy készlettel állana a rendelkezésre, hogy azt a jószágállomány képtelen volna elfogyasztani.

De, Istennek hála, buza van elegendő, a jószágtartó emberek pedig hetekig járják a malmokat, míg 1—2 zsák korpához juthatnak. A rekvirálás óta a jószágtartó gazda sem árpával, sem tengerivel nem rendelkezik, s jószágát kénytelen eladni, mert nem tudja mivel táplálni. Így marhaállományunk éhség és a nagy borjuvágás miatt ki fog pusztulni, aminek megakadályozása pedig fontos állami érdek.

Élelmezési akadályok miatt a baromfiállomány is megakadt. Ha valaki jó drágán hozzájut egy-egy pár szárnyashoz, azonnal le kell ölnie, mert nincs mivel tartsa és hízalja. A nagymennyiségű tengeri egy részével pedig a közönséget sanyargatják, a másik része pedig a raktárakban zsákokban hever.

Azon állítás, hogy rossz volt a mal-

CIPÓ

ujdonságaim megérkeztek!
Reichard Dezső
Rákóczi-ut. Orsolya zárda épület.

mokkal kötött szerződés, mert azt zöld asztal mellett készítették nem áll meg. Bárhol készítették volna is azt, mit sem változtatott volna a kormány kiörlési és keverési rendeletén. Az 50 százalékos vörös, tulkiörlött buza és 50 százalékos tergerilisztből összekevert lisztből jó kenyér nem lehetett, ez ellen nemcsak a nagyváradi közönségnek, hanem betfiak is zugolódtak.

Ujabbán a 80 százalékos buza a 20 százalékos tergerilisztet összekeverve, már a kenyér jobb; utóbbi szükséges is, mert kissé megsárgítja a buzalisztet és a tulkiörlés által okozott, kesernyős ízet megédesíti.

A tergeriliszt őrlésénél jelzett 1 kilométeres hosszú hűtőcsatorna nem létezik, de arra sem hely, sem szükség nincsen: azt a malom technikája rövid uton szivókészülékkel oldotta meg. Így a liszt az őrlésifolyamatnál már ki van hűlve, forró liszt keverésről tehát szó sem lehet.

Ami a kenyér nyúlóságát és romlását

illeti, annak több oka van. Ha a kelleténél több, vagy rossz minőségű élesztőt használnak és a kovászt hideg vízzel készítik, az élesztő, a meleg hiánya miatt, erjedésnek nem indul, csak akkor, amikor már mint kész tészta a kemencébe kerül. És ha a kemence kellő hőfokra kifűtve nincsen és ha a tészta a szükségesnél több víztartalommal bír, a mint megkapta borítékját a sütésnél a bent maradt fölösleges nedv fővést idéz elő. Az élesztő erjedése megindul. A kenyér béle ezáltal romlásnak indul és kisütése után nyulás lesz, különösen ha árpa liszt van benne, a mely nagy erjedési hajlammal bír. Ha azonban a kemence rendes hőfokra van fűtve és a tészta jó, de árpás, akkor is 3-4 napra megromlik a kenyér. Ajánlatos, míg a meleg idő tart, kisebb kenyereket sütni.

A jó kenyér készítése nagy pontosságot igényel, a kovászoslástól egész a kisütésig, a melyre nézve még visszatérünk.

Nem jó helyre jutottam. Idegen nyelven kiáltottak felém, mire ösztönszerűleg megálltam. Idegen katonák közeledtek felém. Felkiáltottam örömben... Németek voltak!

Még korai volt az örömöm, mert a derék német bajtársak azt gondolták, hogy muszka kém vagyok, a mi egyenruhánkba öltözve. Persze magyarul egy sem ért. A parancsnok elé vezettek, ahol mindent elmondtam elejétől végig. A parancsnok megdicsért, hogy ügyes fiu vagyok...

Másnap már ott voltam az ezredemnél. Ott volt már egy káplár is, aki velem együtt került fogságba. Ő is megszökött, még pedig teljesen észrevétlenül. Rajtuk kívül még kettőnek, két székely fiúnak sikerült kiszabadulnia a muszkák körmei közül.

Másnap aztán újra nagy erővel támadtunk. Az oroszok rettenetes veszteségekkel vonultak vissza. Ott voltam Drohobyc elfoglalásánál. Másnap aztán — amint már mondtam — a roham alkalmával megsebesültem Gépfegyver golyója ért.

Véresen szedtek fel. Mikor hordágyon a drohobyci kórházba vittek, igen nagy öröm ért. Ott előttem vonultak el az orosz foglyok, s ott vitték a három elfogott gépfegyvert, amely éppen mireánk okáta a golyózapot.

Az a három gépfegyver olyan nagy hatással volt rám, hogy míg élek soh'sem tudom elfelejteni. Az a három drohobyci gépfegyver... (f.)

Menekülés az orosz fogságból.

Egy napig az oroszok között.

— Saját tudósítónktól. —

Papolezi Lőrinc székely legény, még pedig a javából. Hatalmas, szép szál fiu, csak most egy kissé meg van görnyedve. Golyó ment be a hátába. Drohobycznál kapta a sebet, mikor rohamra mentek. Hogy mégis a hátán sebesült meg, az úgy esett, hogy hason csuszta előre s felülről érte a golyó.

De más ám az ő nevezetessége. Egyike azoknak, akik szerencsések voltak élvezni az orosz fogság gyönyörűségeit, ha kevés időre is. Mert nem azért góbé valaki, hogy túl ne járjon az orosz eszén. Már pedig Papolezi Lőrinc tősgyökeres góbé, nem volt hát nehéz dolog megszöknie a muszkák körmei közül.

Az esetet a következőképen beszélt el Papolezi szakaszvezető munkatársunknak:

— Május elején történt, egy pár napra azután, hogy megindult a nagy galíciai offenzíva. Mi a Stryj alsó folyása mentén nyomultunk előre, még pedig hatalmas erővel úgy, hogy az orosz rohamosan húzódtak visszafelé.

Egy pár nappal azután offenzívánk kissé esendesegett, úgy hogy a csatározásokban némi szünet állott be.

Ekkor történt, hogy engem körülbelül 24 emberrel előrsi szolgálatra küldtek ki. Éjjel volt, s mi bizony a huzamos üldözés következtében kifáradva elálmosodtunk, s akaratomon kívül is elszenderedtünk. Csak 2-3 ember maradt ébren, de azok is egyre bóbiskoltak, úgy hogy ők sem igen vették észre, hogy tulnyomó orosz erő közeledik felénk. Alig voltak tíz méternyire, mikor az örök feleszméltek, de már akkor a visszavonulásunk is el volt zárva. Persze én tüzet vezényeltem, de az embereim már nemigen értek rá a tüzelésre, mert az oroszok rohammal egész közelünkbe értek, s megadásra szólítottak fel bennünket. Én és embereim mindjárt láttuk, hogy ellenállásról szó sem lehet. Hallgattunk a józan észre és megadtuk magunkat.

Az oroszok nagy örömmel állásaikba vezettek bennünket, onnan pedig a rajvonalt mögé az ezredparancsnok elé. Én már utközben is azon jártattam az eszemet, hogyan szabadulhatnék meg ebből a szorult helyzetből.

Közben már erősen virradt, s az ég alja olyan volt, mintha vértengerbe lett volna fűrésztve. Én előttem ez most olyan rémesnek tűnt fel. Félttem, hogy megkínóznak az oro-

szok. Sokat hallottam a kanesuka gyönyörűségei felől. Reggel aztán mindnyájunkat a parancsnok elé vezettek. Több tiszt volt jelen a kihallgatásunkon. A kihallgatás oláh tolmács útján történt, mert a mi ezredünkben sokan tudnak románul is. Az az csak ki akartak hallgatni, de a vallatás nem sikerült mert minden kérdésre nagyon kurtán és közömbösen válaszoltunk. Többen közülünk még félre is vezették válaszukkal az orosz tiszteket. Mindennek az ellenkezőjét mondták. Különösen a seregek száma és az ágyuk mennyisége és helyzete érdekelte az orosz tisztikart.

Mikor látták, hogy nem sokra mennek velünk, kijelentették, hogy egy nap mulva utnak indítanak bennünket Oroszországba. Aztán elvezettek mindnyájunkat.

Nekem sehogyan sem tetszett a tiszték biztatása, már mint, hogy Oroszországba menjek. Elhatároztam magamban, hogy akár hogy is, de rövidesen megszököm.

Délben kínáltak bennünket kenyérral és szalonnal.

Elfogadtam, de megse kóstoltam. Folyton folyvást a menekülés motoszkált a fejemben. A társaimnak nem szóltam semmit, mert a feltűnést mindenáron kerülni akartam.

Csak sétáltam egész délután. Sétálni lehetett, mert nem is gondolták, hogy valaki még meg is próbálja a szökést, mikor előtte van a tömött rajvonalt és a sűrű drótkerítés.

Minél jobban telt az idő, annál izgatottabb lettem. De vigyáztam, hogy el ne áruljam magamat. Végre elérkezett az est. Nekem úgy tetszett, mintha a végtelenségben jártam keltem volna addig.

Az örök majdnem mindnyájan lehevertek, de a többiek is nagyon fásultan meredtek maguk elé.

Én egészen külön húzódtam társaimtól, s mindjobban közeledtem a szélső állások felé. Az oroszoknak fel sem tűnt, hogy egy idegen katona mászkál közöttük.

Teljesen sötét idő volt. Már elértem az első drótkerítést. Nem vettem észre. Lassan mentem előre, s már a második drótkadálnál voltam. Vigyázva, óvatosan onnan is kikerültem. De itt már nem volt oly nagy szerencsém. Utánam lóttek. — Észrevettem...

Gyorsan rohantam előre, miközben a golyók egyre süvítették körülöttem. De én folyton csak a jó Istenre gondoltam. A golyók egyre ritkultak.

Megerkeztem az állásunkhoz. Azaz nem.

Anglia úgy akar bántani a németekkel, mint a burokkal.

Német válaszjegyzék Amerikának.

Németországnak június 8 án az Unióhoz intézett jegyzéke főbb vonásokban a következő:

Már 1914 november 16 án kijelentette az angol miniszterelnök az alsóházban, hogy Anglia egyik főfeladata megakadályozni, hogy semleges kikötőkön keresztül élelmiszert szállítsanak Németország lakossága számára. 1915 március 1-től kezdve pedig Anglia a semleges hajókon Németországba merő és Németországból érkező árukat szó nélkül elkobozza, még ha semleges tulajdonaltnak is. Mint annak idején a burokat, most a német népet akarják ama választat elé állítani, hogy asszonyaival és gyermekeivel az éhhalálnak legyen kitéve, vagy pedig adja föl önállóságát. És míg a mi ellenségeink a háborút irtalom nélkül és teljes megsemmisítésünk céljából akarják folytatni, mi a háborút nemzeti létünk védelmére és a tartósan biztosítandó béke kedvéért vesszük.

Ellenségeink közismert szándékaival és az általuk alkalmazott népjogellenes hadviseléssel szemben kénytelenek voltunk a tengeralattjáró háborút megkezdeni. Ama minden törekvés ellenére, hogy semleges életet és vagyont lehetőség szerint megóvjon a károsodástól, a német kormány már február 14-iki emlékiratában fenntartás nélkül elismerte, hogy e tengeralattjáró háború folytán a semlegesek érdekei is szenvedni fognak. De az amerikai kormány épp úgy tudja majd méltányolni, hogy a császári kormány abban a létért való küzdelemben, amelyet ellenségei Németországra reakényszerítettek, szent kötelességének fogja tartani, hogy mindent megtegyen, ami hatalmában van, hogy a német alattvalók életét megoltalmazza és megmentse.

Hogy Németország amerikai személyszállító hajók veszélybe jutását kizárja, a német tengeralattjárók utasítatnak az amerikai személyszállító hajókat, amelyek különös jelzésekkel és megfelelő időben előre jelzik jövetelüket, szabadon és akadálytalan-

nul tovább bocsássák. Ezzel azonban a császári kormány annak a biztos reményének ad kifejezést, hogy az amerikai kormány felelősséget vállal arra nézve, hogy ezek a hajók dugárut nem fognak vinni magukkal. Hogy az amerikai polgároknak az Atlanti oceánon való utazására kellő utazási alkalmatosság álljon rendelkezésére, a német kormány azt tervezi, hogy a rendelkezésre álló gőzösök számát oly módon szaporítja, hogy megfelelő számú semle-

ges gőzös amerikai lobogó alatt hasonló feltételek mellett teljesítse a személyszállító szolgálatot.

A császári kormány nem kifogásolja azt sem, hogy az amerikai kormány négy ellenséges lobogóju személyszállító gőzöst az Észak-Amerika—Anglia-vonalra amerikai lobogóval lát el. Az amerikai személygőzösök szabad és biztos utja ez esetben ezekre a korábbi ellenséges szállítóhajókra is hasonló előfeltételek mellett kiterjesztetik.

ásva a csapatok. Innen csak 42-ösök tudták volna kivetni katonáinkat. Az oroszok vakmerő eselhez folyamodtak.

Nyolc lovasezredet fegyvereztek le. Elvették tőlük minden puskát, kardot, egyedül a lovat hagyták meg nekik. A lovasok a legvadabb cserkeszekből és kozákokból állott. A terv az volt, hogy teljes fegyverzet nélkül mnnek a mi csapataink lőárka felé, ott fel tartják kezüket és a megadást szinelve, elrejtett kézibombákkal elpusztítják állásainkkal a csapatok nagy részét is.

A cserkeszek pokoli terve szerencsére csak terv maradt. Tudomást szerzett arról ugyanis a megtámadandó sereg parancsnoka is. Nyomban intézkedett, hogy a közeledő lovasok megfelelő fogadtatásban részesüljenek. A lovasok utját két oldalról géppuskákkal rakatta meg. Alkonyat táján meg is jelent a végtelen hosszúnak tetsző lovasság. Egyetlen embernél sem volt fegyver. Minél jobban közeledtek, annál lassabban jöttek. Majd lőtávolságban felemelték kezeiket a megadás jeléül. Csapataink ekkor egy lövést sem tettek. A cserkeszek nyugodtan közeledtek. Mikor a gépfegyverek körébe kerültek a lovasok, egyszerre két oldalról rettenetesen kezdett kerepelni a géppuska. Ember, ló egy kibonthatatlan véres gomolylyá változott. A halálnak olyan aratása csak ritkán volt még, mint amilyen ott volt. Nyolcezer emberből és ugyanannyi lóból 263 ember maradt épen. Ezekkel katonáink Mannlichere végzett. A rémes esata után átkutatták a katonákat és minden elesett lovas tarsolyában 6—7 kézibombát találtak.

Segélyt kapnak az állami tisztviselők.

**A miniszteriumban már kész van a tervezet is.
A nagyváradi tisztviselők öröme.**

A háboru okozta nehéz idők súlyát legjobban a tisztviselők érzik. Ők sehonnan sem kaphatnak segítséget, drágasági pótlékokat, nem emelhetik fel a munkáik árát. Dolgozniok kell pontosan, lelkiismeretesen, sőt ma még sokkal többet, mint a háboru előtt, mert a létszám alaposan redukálódott.

A tisztviselői fizetés mindenfelé egy és ugyanaz a háboru előtti időkben élvezett fizetésekkel. A megélhetési viszonyok ellenben egészen mások. Az élelmiszerek értéke 100—200 százalékkal emelkedett, a ruháknak értéke szintén. Már most honnan fedezték a különbözetet a tisztviselők, mikor a háboru előtt is csak épen, hogy ki tudtak jönni a nagyon is szűk fizetésből. A legtöbb tisztviselő kénytelen adóságokat csinálni, eltekintve attól, hogy minden téren minimumra redukálta igényét. A tisztviselők hiába fordultak a miniszteriumokhoz pótlékokért. Ilyet a törvény nem ismert, tehát a miniszter sem adhatott. A helyzet azonban egyre komolyabb kezdett lenni. A miniszternek is tenni kellett valamit a tisztviselők érdekében. Pótlékokat nem lehetett adni, ilyet a törvény nem ismer. Valami más új címet kellett kitalálni a segélyezésre.

Az új cím csakhamar meg is volt. Egyszerűen segélyt kell adni a tisztviselőknek mondta valamelyik miniszter és a kijelentést nyomon követte a tett. A pénzügy-

miniszteriumban lázas munka indult meg a segély kiszámítására nézve. A felhasználható összegből minden tisztviselő épen egy havi fizetését kaphatja meg.

Tudósítónk jelentése szerint **az összes állami tisztviselők évi fizetésük egy havi részét segélyképen fogják megkapni.** A kiszámítások már meg is történtek s a pénzek kiutalása most már csak napok kérdése lesz. A segély leküldésének idejét azonban nem lehet biztosan tudni.

Tudomásunk szerint a leküldés időpontját a miniszterek egyszerre fogják meghatározni, akkor tudniillik, amikor a tisztviselők a segélyre legjobban rálesznek utalva.

Ilyen formán tehát egyáltalán minden alapot nélkülözött az a kósza hír, mely az egész országot bejárta, hogy a tisztviselők fizetésének 20 százalékat vissza fogják tartani és a háboru után egy összegben fizetik ki. A segély különben igen jó jel. Ez csak azt bizonyítja, hogy a kormánynak jut pénze a tisztviselők támogatására s a pénzügyi téren a helyzet nem hogy rosszabbodna, de határozottan javul.

Az állami tisztviselők körében bizonyára nagy örömet fog kelteni tudósításunk. Az államsegélyt remélhetőleg ki fogják terjesztetni más tisztviselőkre is, azokra, akik egy elbírálás alá esnek az államiakkal.

Képek a nagy offenzívából.

Gazdag marhazsákmány.

Bukovinától jól bent Bessarábiában, ott azonban, ahol még szabványos vágányokon közlekednek a vonatok, nem pedig széles orosz vágányokon, nagyszerű fogást csináltak csapataink. Az oroszok Galiciából a visszavonulás alkalmával tudvalevőleg meglehetősen mennyiségű marhát szállítottak el. Mivel pedig az üldöző sereg mindenütt nyomában van az oroszoknak, a veszélyeztetett orosz területről is biztosabb helyre szállítják a kincseket érő marhákat. Hatalmas vonatok robognak most a veszélyes helyekről, rengeteg marhával megrakodva. Így indult el a múlt héten is 30 vonat a besszarábiai határon.

Csapataink még jóval a vasut előtt állottak s így az oroszok nyugodtan indíthatták el a gazdagon megrakott vonatokat. — Hogy hogy nem, de vezéreink megtudták a vonatok közeledését és megfeszített menetléssel elébe mentek a vonatoknak. Egy nem

várt éjjeli támadással sikerült is az egész vasuti szállítmányt elfogni. 50000 darab jószág jutott birtokunkba. A jószágokat már utnak is indították. Egy részük valószínűleg Nagyváradra fog jönni. Érdekes, hogy az elfoglalt vonatok mind a mi tőlünk elrabolt kocsikból állottak.

Bukovinában fű nőtt a házak helyén.

Egy Bukovinából visszaérkezett katona mondta a következőket: Bukovinából már háromszor üldöztük ki a muszkát. Természetes, hogy az oroszok utját mindenütt a legrettegetesebb pusztítás jelzi. Vannak helységek, melyekből semmi sem maradt meg. — Nem egy falut láttam, ahol még az ősszel élénk élet volt. Most a templom helyén is buja fű nőtt. Háznak semmi nyoma. Rettenetes az a pusztítás, amit a muszka had végzett a helységekkel. Olyan kihalt arra az élet, mintha sohse laktak volna ott emberek.

A kézibombás cserkeszek.

Egy besszarábiai község határában csupa gyalogságunk volt. Nagyszerűen elvoltak

Nagy sikerek a Maas és Mosel között.

Berlin, július 10. A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszintér.

A nap folyamán az egész harcvonalon csekély volt a harci tevékenység.

Launisnál (a Baud-Sett melletti 631-es magaslati pont déli lejtőjén) a franciák három támadása már tűzérségünk tűzében összeomlott. Éjjel a Champagneban Basejour Femetől északnyugatra a franciáktól egy kiszögellő árkot rohammal elfoglaltunk.

Kelet felé csatlakozólag néhány sikerült robbantást végeztünk. Aillyi és Apremont mellett elszigetelt szuronyharcok voltak.

A Bois de Pretreben egy előretöréssel megjavítottuk új állásainkat. Julius negyediké óta a Maas és Mosel közti harcokban 1796 franciát, köztük 21 tisztet, elfogtunk, 3 ágyut, 12 géppuskát és 18 aknavetőt zsákmányoltunk.

Leintreynél Luneville-től keletre az ellenségnek előőrseink ellen intézett előretöréseit visszautasítottuk.

Keleti hadszintér.

Ossowiecnél az ellenségnek egy támadását visszavetettük.

Délkeleti hadszintér.

A német csapatok helyzete változatlan. (Min. eln. sajtóosztály)

..HIREK..

*** A székesegyház templom-bucsuja.** A székesegyház felszentelésének évfordulója van ma, amely napon a székesegyházban teljes bucsut lehet nyerni. A bucsu alkalmával d. e. 9 órakor ünnepélyes nagymise lesz, melyet dr. *Bundala Mihály* prépost-kanonok, pápai prelátus szolgáltató és dr. *Pataky Arnold* theologiai tanár szentbeszédet mond.

*** Bary József nagybeteg.** *Bary József* kuriai bíró, a kir. törvényszék elnöke hirtelen megbetegedett, bélbántalmi vanak. Betegsége tegnap annyira súlyosbodott, hogy orvosai műtéti beavatkozást láttak szükségesnek, melynél aggodalmat okozott a beteg nagyfokú szivgyengesége. A múlt éjtel orvosai: dr. *Fráter Imre*, dr. *Fisch Áron* és dr. *Mayer László* a beteg ágyánál töltötték. A törvényszéki elnök állapota a tegnapi nap folyamán javult, de még nincs túl a veszélyen. A beteg állapota iránt városszerte nagy a részvétel.

*** Báró Eiselsberg tanár vaskeresztje.** A király megengedte, hogy báró *Eiselsberg Antal* orvostanár, udvari tanácsos, szolg. kívüli viszonybeli tengerenagy törzsorvos, aki a görög királyt nemrég operálta, a Vilmos császár által neki adományozott vaskereszt II. osztályát elfogadja és viselje.

*** Francesca Calucci.** Ez az olasz név ott diszeleg a vármegyeházán, egy akta mellékletén. *Francesca Calucci* olasz internált, aki mintegy 700-ad magával lett Bihar-vármegye területére internálva. Az ideérkezett olaszoknak a monarchia minden részéből érkeztek levelei. A nagyváradi postaigazgatóság 100 drb. ilyen levelet és levelező-lapot gyűjtött össze és küldött meg tegnap az alispáni hivatalnak. Ebben a küldeményben a legfelső levél *Francesca Caluccinak* szól. *Fráter Barnabás* alispán majd gondoskodik róla, hogy a küldemények eljussanak rendeltetési helyükre.

*** Juliusi csillaghullás.** A hivatalos lap most közli az ujonnan előléptetett tisztek névsorát. Ott találjuk, hogy a király *Baranyi László* őrnagyot alezredessé, *Scabroth Imre* 70., *Krajcsovics János* 37. gyebeli századosokat, továbbá *Nagy Farkas* címzetes őrnagyot őrnaggyá, *Vucskics Ottó* 4. honvéd gyalogezredbeli főhadnagyot századosná, *Szladek Béla* és *Csészi-Nagy Aladár* 4. honv. gy. e. bel. továbbá *Zambor Antal* és *Kántor Imre* 8. honv. táb. ágyuzezredbeli hadnagyokat főhadnagyokká; a tartalékokban *Horváth Károly*, *Nagy Andor*, *Kálmán Károly*, *Mészáros, Lajos*, *Grund János*, *Kolozsváry Gyula* és *Zatureczky Geodeon* 4. honv. gy. e. bel. hadnagyokat főhadnagyokká; a lovasságnál: a 2. honvédhuszár ezredbeli *Szinay István* főhadnagyot századosná, *Derea József* hadnagyot főhadnagygyá, *Glós Károly* zászlóst hadnagygyá; a tüzérségnél: a 8. honv. táb. tüzér ezredbeli *Pál Sándor* és *Hermann Győző* hadnagyokat főhadnagyokká, *Reiter Sándor* tisztjelöltet pedig hadnagygyá nevezte ki. A király *Sipos Árpád*, a 24. honv. gy. ezrednél létszám feletti, a vezérkarhoz beosztott századost, néhai *Sipos Árpád* volt nagyváradi

kir. kath. jogakadémiai tanár fiát, őrnaggyá léptette elő s megengedte, hogy a Vilmos császár által neki adományozott vaskereszt II. osztályát elfogadja és viselje.

*** Báró Wodiáner Albertné temetése.** Özv. báró *Wodiáner Albertné* szül. *Atzél Zsófia* bárónő haláláról már megemlékeztünk. Az áldott lelkű s jótekonyságáról ismert főúri hölgy halóporait *Reichenauból* hazaszállították Gyomára, ahol pénteken este az általa emelt templomban helyezték ravatalra. A község intelligenciája és a lakosság tömegesen kereste fel a ravatalt, hogy elbocsuzzák jótévedjéitől, bőkezű kegyurnójától. A temetés tegnap, szombaton, délelőtt nagy részvét mellett, óriási közönség jelenlétében ment végbe. *Spett Gyula* apát-kanonok, volt gyomai plébános Nagyváradról Gyomára ment a báróné temetésére. A gyomai római katolikus plébánia egyház a következő emelkedett hangú gyászjelentést adta ki kegyurnójának halála alkalmából:

A gyomai róm. kath. plébánia egyház a fájdalom tiszta kegyeletével tudatja, hogy legnemesebb lelkű hűve és kegyurnója, özv. báró *Wodiáner Albertné* született *Atzél Zsófia* bárónő *Reichenauban*, 1915 július 3-án délután fél 3 órakor visszaadta Teremtőjének minden kegyelmekkel áldott lelkét. Holt teste a gyomai plébánia templomban lesz felvatalozva egész péntek napon. Pénteken este fél 7 órakor a koporsóbatétel szertartása, szombaton d. e. 10 órakor ünnepélyes requieme és temetése lesz megtartva. Feltűnés nélkül kívánt sírjába szállni — de nem futhat le feltűnés nélkül az égről s nem halhat meg ennyi szeretet nélkül, hogy ezek szíve fel ne zokogjen. Gyászba borult templom, anyjakat vesztett árva gyermekei, a szeretet-ház jó öreg eselédjei s minden nemzetei a segítségre szorultaknak... áldják kezének minden munkáit. Sirassuk el szívből. A könny áldást ad; annak is, akiért ontják, annak is, akinek szeméből kipereg. Nyissa fel az Ur, az egyház és a szegények imái által leg jobb kincsét, az Eget. Fogadja be mindnyájunk kincsét, az ő nemes lelkét.

*** 18-50 éves földmunkások és napszamosok jelentkezése.** A máv. osztálymérnökségének megkeresése folytán ezennel felhívom a népfelkelő köteles korban (18-50 évig) levő földmunkásokat és napszamosokat, hogy a hadiszolgáltatási törvény alapján 3 korona napi bér mellett történeadók kirendelhetősök végett a városi tanács katonai ügyosztályánál folyó hó 12-én hétfőn délelőtt 8 órakor annál is inkább jelentkezzenek, mert ellenesetben karhatalommal fognak elővezettetni. Nagyvárad, 1915 július 10. *Eleméry Ferenc*, katonai ügyi tanácsnok.

*** A magyar nők korona alapja** javára eddig következő Hadsegélyző hölgybizottsági tagok jegyeztek előszelvényeket eladás végett: Nagy Odönné 20 drb., özv. *Kocsis Józsefné* 5 drb., *Szeszich Elekne* 5 drb., *Lukács Odönné* 5 drb., *Harmathy Károlyné* 10 drb., *Sebestény Lili* 5 drb., *Tripsó Sándorné* 5 drb., *Edelmann Menyhértne* 5 drb., *Popper Ákosné* 20 drb., *Adorján Arminné* 5., *Mihelffy Lajosné* 10 drb., *Schütz Albertné* 10 drb., özv. *Szabó Gézné* 5 drb., *Göndöcs Irén* 5 drb., *Ljubinkovich Emilné* 5 drb., *Balezary Antalné* 5 drb., *Ullmann Sándorné* 10 drb., *Pásztor Ferencné* 20 drb., dr. *Molnár Imréné* 5 drb., dr. *Kiss Döméné* 5 drb., *Butyka Lajosné* 5 drb., *Soós Jenőné* 5 drb., *Szentlélek Kálmáné* 10 drb., *Thury Endréné* 5 drb., *Tatár Zoltánné* 10 drb., *Köszeghy Józsefné* 5 drb., *Buzássy Albertné* 25 drb., *Sas Edéné* 10 drb., *Pallay Lajosné* 20 drb., *Miskolczy Fe-*

renéné 50 drb., *Hoffmann Ilma* 10 drb., *Nagy Odönné* 20 drb., *Gyémánt Jenőné* 5 drb., ifj. *Moskovits Mórné* 10 drb., *Márkus Lászlóné* 30 drb., *Juricskay Dezsőné* 10 drb., *Bulyovszky Józsefné* 10 drb., *Boócz Gézné* 5 drb., ifj. *Kovácsnay Marcellné* 5 drb., *Halász Zsigmondné* 10 drb., *Fráter Imréné* 25 drb., *Platthy Miklósné* 10 drb., *Kolossy Béláné* 10 drb., báró *Luzsenszky Lenke* 20 drb., *Des Echerolles-Kruspér Sándorné* 100 drb., *Petry Gyuláné* 10 drb., *Perlesz Józsefné* 5 drb., *Schönfeld Lajosné* 5 drb.

*** Orosz fogságban.** *Vass Árpád* rendőrségi tisztviselő, tartalékos zászlós, az ezüst vitézségi érem tulajdonosa családijához jött értesítés szerint június hó 16-án a Dnyeszter-menti harcokban hősi küzdelem után orosz fogságba került.

*** Özv. Nyiry Györgyné temetése.** Nagy részvét mellett ment végbe tegnap délelőtt özv. *Nyiry Györgyné* temetése. Az uri-utcai gyászháznál volt felállítva a nagydiszű ravatal; az egész ház a legimpozánsabb gyászpompával volt ékítve, nemes izlésű gyászdrapériák mutatták a mélységes gyászpompát. Az elhunyt egy *Bessmer-féle* masszív érc szarkofágban nyugodott, feléje bársony menyezet borult; a ravatal körül pálmák és egyéb délszaki növények voltak; nagy ezüst kandeláberekben gyertyák égtek; a ravatal mellett, valamint a bejárónál a *Concordia* temetkezési vállalat díszőrsége állott őrt. A temetési szertartást *Imrik S. Zoltán* tb. kanonok végezte segédlettel. A beszentelés után az olasz plebánia-templomba vitték az elhunytat, ahol díszes, menyezetes nagy ravatalra helyezték és ünnepélyes gyászmisét tartottak lelkiüdvéért. A gyászmise végeztével feltették a koporsót a négyesfogatu üveges halottas kocsiára és nagyszámu résztvevőktől és hosszú kocsisortól követve, megindult az impozáns gyászmenet az olasz temetőbe, ahol a családi sírhelyen helyezték örök nyugalomra. — A temetésen megjelentek az elhunyt nagyszámu tisztelői és barátai; ott voltak: *Szmetka L. Ödön*, prem. gimn. igazgató, *Stark Gyula*, *Bige Gyula*, dr. *Mayer László*, dr. *Konrád Jenő*, *Kovács József*, dr. *Stokker József*, *Elő János*, *Czeplédy Sándor*, *Csanády Kálmán*, dr. *Morvay Zsigmond* orsz. képviselő, *Baróthy Pál*, dr. *Bartha János*, dr. *Wavrek Kálmán* *Zsdánszky László*, *Pety István*, *Száhlender Károly* stb. A ravatalra helyezett koszorúk szalagjain a következő feliratok voltak: *Forrón szeretett édes jó mamámnak — Ödön*, — *Felejthetetlen drága jó mamámnak — Béla és Margit*, — *Ida néniem — dr. Wavrek Kálmán és neje*. — *A jó Ida néniem — Lujza, Zoltán, Béla és Lenke*. — *Igaz részvéttel és barátsággal — A Konrád család*. — *Őszinte részvéttel — özv. Stern Sándorné és családja*. — *Drága jó Ida néniem — Mária és Etelka*. — *Őszinte részvéte jelölül volt főnökömnek — Csanády Kálmán*. — *Felejthetetlen jó Ida néniem — Kató — Szeretet jelölül — Adler Emma*. — *Utolsó üdvözlétül háziasszonynak — Havranek János és neje*. — *Emléklül — özv. Ertsey Ernőné*. — *Tisztelete jelölül — Keszenbaum Juliska*. — *Özv. Jelentsik Istvánné*. — A temetést *Veiszlovits Adolf* és fia első nagyváradi temetkezési vállalata rendezte.

*** A Vörös-Kereszt központi konyhájának vezetősége** (Körös-utca 27.) a súlyos sebesült katonák részére küldött alább felsorolt adományokat hálás köszönettel nyugtázza: *Grócz Béla* nagyprépost 20 kg. vaddisznóhús, *Harmathy Károlyné* 10 korona, *Merz Jánosné* egy putton cseresznye, *Materny Imre* egy kosár cseresznye, *Kondor Mihályné* egy kosár cseresznye, *Bozóky Gyuláné* tök és uborka, özv. *Godán Sándorné* 2 üveg lekvár, *Foinsilber Sámuel* 3 kg. liszt, *Tatár Zoltánné* 2 kosár cseresznye, *Deutsch K. I-né* egy üveg uborka, *Városi műjéggyár* állandóan a szükséges jég, özv. *Korcsek Ferencné* egy üveg paprika.

*** A városi könyvtárbizottság gyűlése.** Meghívó. A városi könyvtárbizottság f. évi július hó 14 én (szerdán) délután 5 órakor a Városi Nyilvános Könyvtár új helyiségében (Rimanóczy-utca 5. vagy Ezerévi Emléktér 10. szám alatt) rendes gyűlést tart, melyre a bizottsági tag urakat tisztelettel meghívom. Tárgysorozat: 1. Előki jelentések. 2. Előadó javaslat a szervezeti szabályzat módosítására. 3. A könyvtár átköltözése kapcsán felmerült intézkedések. 4. Horváth István képzőtanár kérelme a kölcsönzés kiterjesztése tárgyában. 5. A jövő évi költségvetés elkészítése. 6. Bunyitay könyvtár átvételével kapcsolatos intézkedések. 7. A leltárvizsgáló bizottság jelentése a könyvtárvizsgálatról. A Muzeumok és Könyvtárak Országos Főfelügyelőségének és Tanácsának leiratai. 9. Egyéb átiratok és megkeresések. 10. Könyvtárőr jelentése az ajándékozásokról. Nagyvárad, 1915 július hó 10. Dr. Adorján Armin, biz. elnök n. előadó.

*** Csillag Sándorné zenevizsgálója** Ma délután tartja meg Csillag Sándorné, ismert nagyváradai zenetanárnő ez évi zenevizsgálóját, amely rendkívül tartalmas és művészi számokból van összeállítva. A hangversenyre, amely a Kath. Kör nagytermében lesz megtartva, beléptidij 60 fillér. A tiszta jövedelem a hadiárvak javára lesz fordítva.

*** Szerezzük be a télire való szénét.** Felhívjuk a t. közönség figyelmét arra, hogy a villamos telepen a múlt téli idényre rendelt kályhafűtési darabos szénből még 40 waggon van raktáron. Mindaddig, míg a készlet tart, de legkésőbbben f. évi szeptember 1-ig a villamos mű a szénét, mely elsőrendű portmentes, darabos, még a régi áron, azaz métermázsánként 5 K-ért szállítja a szénét házhoz. Rendelje meg már most mindenki téli szükségletét, vagy annak egy részét, mert az ez évre rendelt szénét jóval drágábban kell eladnunk, de még az is kérdéses, az egész megrendelt mennyiség be fog-e érkezni. A szén ára előre fizetendő a megrendelés alkalmával. Ez legegyszerűbben postautalványon eszközölhető. Kérjük a t. közönséget, hogy tekintettel a kevés rendelkezésünkre álló fuvarra és munkaerőre, a szállítás módzatai és időpontja tekintetében csak rendes viszonyok között teljesíthető követelményeket támasszon. Nagyvárad város villamos műve. Belényi Imre igazgató.

*** Adományok a Jobbkéznek.** A Vörös Kereszt Jobbkéz fehérnemű osztálya a következő adományokat kapta: Popper Annuska levelezőlapokból 64 K, Imrik Kornélia két hangversenyéről 121.45 K, Harmathy Károlyné 50 K, Vuicskies Julia 250 K, Agoston Péterné levelezőlapokért 2 K, Bary Józsefné 10, Irószereket küldött Sebő papirkereskedő és Ried Antal és Megyesi Nándor tombolatárgyak. Az adományokat a Jobbkéz köszönettel nyugtázza és kér további támogatást.

*** A Vörös-Kereszt Egylet** nagyváradai fiókjánál 1915. július 3-tól 1915 július 10-ig a következő adományok folytak be: Biharpuspöki körjegyzőség virágjelvényekért 10 K, Orth. izr. elemi és polgári iskolai tanulók gyűjtése Gábel Jakab utján 31 K, Harmathy Károly adománya 50 korona.

*** Adakozzunk a hadi özvegyek és árvák javára.** A hadbavonultak hátramaradt családtagjainak segélyezésére a polgármesteri hivatalhoz újabban a következő adományok érkeztek be: Imrik Kornélia urnó által rendezett hangversenyen befolyt összeg fele 121 korona 45 fillér. A „Katholikus Kör” a Tiszántul utján 7 K 15 fillér. Szilágyi Erzsébet gyűjtése: F. D. 40 fillér, N. N. 40 fillér, özv. Berger Albertné, Béla K. 20 fillér, özv. Biró Sándorné, Gábris Ferenc 10—10 fillér, összesen: 1 K 40 fillér. Bock és Társa cég gyűjtőiben 5

koronát adományozott. Rippner Nándor gyűjtőiben 4 korona. Goldring Jakab gyűjtése: N. N. 70 fillér, N. N. 50 fillér, N. N. 20 fillér, összesen: 1 K 40 fillér. Crovatto János gyűjtőiben 38 K 65 fillér. Weisz Anna gyűjtése: N. N. 2 korona 20 fillér, P. E., Olvas hatatlan, N. N., N. N., N. N., 1—1 korona, M. L. 20 fillér, N. N. nevek alatt: 4 K 50 fillér, összesen: 11 K 90 fillér. Kálmán Lajos gyűjtése: Kroóné 1 korona, W. B. 20 fillér, N. N. nevek alatt: 1 korona 50 fillér, összesen: 2 K 70 fillér.

*** Egy két hold nagyságu kert** egyben, vagy részletekben bármint célra közel mind a két piacchoz jutányosan kiadó, november 1-től. A kerthez egy kis lakás is van. Cim a kiadóban.

*** Aszódinál** a katonaság az egész vonalon vásárol csokoládét, kávé, teát, rumot, konyakot, likőröket, borovicska pálinkát, szardíniát, leveskockát, huskonzerveket, sajtot, lipői-turót, szalámit, kaviárt, hűsítő és üdítőcukorkákat, gyengélkedőknek valódi málna szörpöt, munkásnépnek, hol a más drága, ajánlok friss sósheringet nagyban is, raktáron befőzőcukor, kocka- és daráltcukor, mazsola, mandula és finom dió, kétszersült és gyermekeknek piskóta, szagó, kakaó, zabliszt, rizliszt, burgonyaliszt, tapió, egyidejűleg ajánlom Aszódi-féle reklam kész darált kávémat, negyedkiló 85 fillér. A vásárló közönséget meghívom augusztus 1-jei vásárlásra, az árak a régié. Aszódi Mihály Sas palota, Kossuth-utca, Telefon 635. szám.

*** Zsuzsi kisasszony** a Rákóczy-uton 7. sz. alatt Aszódival szembe. Simon Gyula hangszerkészítőnél, Mikor az est mesélni kezd, Nem én lettem hűtlen hozzád, Te szőke gyermek. Háborus lemez újdonságok. Hangszerek hegedük, gramfonok eladása és javítása olcsóárban. Húr különlegességek.

*** Dusafalva** község határában 300 kis hold legelő bérbeadó. Értekezni lehet a Polgári Takarékpénztárnál Nagyváradon.

*** Ingetlen eladás.** Nagyteleky-utca 2. szám alatti Ingetlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes föltételek megtárgyalhatók Kossuth-utca 3. szám alatti Irodánkban. Hungária cipőgyár r.t.

x Poloskairtó NOXIN biztos szer. Ára 1 korona 40 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B.

x Négy szoba és előszobából álló lakás, irodának különösen alkalmas, villany világítás és gőzfűtés berendezéssel, a Bémer-tér közvetlen közelében f. év augusztus hó 1-től, esetleg már május hó 1-től kezdődőleg kiadó. Bővebbet a házmesternél. Szent János-utca 3. szám.

x Mindennemű molyirtó szerek és fertőtlenítő cikkek legolcsóbban beszerezhetők, Farkas István „Apolló” drogeriájában. Rákóczy-ut 7/B.

x Kiadó lakások. Kossuth-utca 6. sz. alatt kétszobás lakás azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. sz. házban két kétszobás lakás kiadó. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

x Szeplő-májfolt ellen megbeesülhetetlen az YPO krém és szappan, mely eltünteti a ráncokat, mittessereket, bőrvörösséget és pattanásokat, ára: 1 korona. Kapható, Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B. Rimanóczy palota Telefon: 13—02.

*** Kiadó modern berendezésű butorozott szobák fürdőszoba használattal** katonatisztek, kadettok, önkéntesek és civil uraknak, esetleg szolgáshelyükkel hosszabb vagy rövidebb időre. Nagy Sándor u. 4.

*** Forolin** biztos és gyors hatású háziszser kéz- és lábizzadás ellen üdít! szagtalan! nem zsíros! nem ragad! Ára 1 korona. Kapható Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczy-ut 7/B. Rimanóczy palota.

x Kiadó lakások. Ősi-tér 14. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. Értekezhetni a Polgári takaréknál.

x Egy nagy raktárhelyiség a Szacsavay-utca 11. számú házban AZONNAL kiadó. Értekezhetni a Gazdasági és Iparbanknál.

SPORT

A mai football mérkőzések.

— Kettős verseny. —

A pompás idő kedvez a NAC mai vasárnap délutáni jótékony célu football versenyének s így előre látható, hogy a Rhédey-kerti Sporttérnek a pénteki esőtől felüditett kellemes és hűs zöldjében az egész város találkozni fog, hogy az fölöttébb érdekes sport eseményt is végig élvezhessen. Hogy ez eseménynek minél szélesebb körben mindenki tanuja lehessen s hogy így a hadi jótékony cél is eredményesebben szolgálható legyen a NAC rendezősege a mérkőzés belépti díjait mérsékelte s így remélhető, hogy a NAC, amely már eddig is szép összeget juttatott a megvakult katonák és a nagyváradai hadiárvak segélyalapja javára ezuttal még többel fog szolgálhatni a jótékony célnak. A mai programmon vendégként szereplő idegen csapat tudvalevőleg a helybeli önkéntes tisztiiskolába beosztott 36. gy. ezredbeli önkéntesek sorából kerül ki. A csapatban résztvevők jobbára prágai és jungbunzlauai fiúk, mindnyájan kitűnő játékosok és munkájuk elsőrangú sport élvezetet fog nyújtani.

A csapatjáték erejét fokozni fogja az hogy néhány 101-ik gyalogezredbeli önkéntes is részt vesz benne kiknek elsőrangú képességéről már a legutóbb alkalma volt a közönségnek meggyőződni. A NAC tehát meglehetősen nehéz feladat előtt áll e kitűnően összekombinált csapat ellenében s így a mérkőzés kimenetele nyitnak tekinthető, A NAC mindenesetre igyekezni fog katonai csapatokkal szemben való eddigi veretlenségét megőrizni és így teljes képességét latba vetve igen erős és érdekes sportot ígér a mérkőzés. A NAC a rendes felállításban szerepel ez idényben utoljára játszanak ma a csapatban Czúvi és Mertz I. kiknek a héten a katonai szolgálatra kell bevonulniok. A csapat képérék népszerű tagját bucsuja alkalmával bizonyára megérdemelt ovációban fogja részesíteni közönségünk.

A mérkőzés előtt az újavárosi válogatott NAC. kettős mérkőzése vezeti be a délutánt. Elvezetes, kellemes sportot ígér ez a mérkőzés is, mert mindkét csapatban ügyes játékosok szerepelnek.

Az első mérkőzés kezdete d. u. egy-negyed négy órakor, a második egy-negyed hat órakor.

Pénztárnyitás félhárom órakor. Helyárak: Fenntartott hely 1 kor, 50 fillér, tribün 1 kor., állóhely 50 fillér, deák-hely 30 fillér.

hölgyek és katonák őrmestertől lefelé a szokott kedvezményt élvezik. Felülfizetések a pénztárnál elfogadtnak. Rendezőség 60 lábadozó sebesült katonát vendégül lát a mérkőzésben.

IRODALOM

Gróf Zichy Rezsőné. Dr Fischer-Colbrie Ágost kassai megyéspüspök nemrégén egy nagyszabású emlékbeszédet tartott özv. gróf Zichy Rezsőnééről, amely beszédet annak idején egész terjedelmében közöltük lapunk tárcarovatában. Az emlékbeszéd — amely irodalmi értékénél fogva önmagában is szép emléket állít a hazai patronage-ügy nagy halottjának — most megjelent könyv alakban is. A füzet egyébként első kiadványa a Kassai Patronage Könyvtár című sorozatos vállalatnak. Az illusztris szerző a következő bevezető sorokkal becsátotta közre a kis művet:

A háboru által okozott tengernyi szenvedésben kettőre van szükség: béketűrésre, hogy a szenvedést magunk elbirjuk és irgalmasságra, hogy azt másoknál enyhítsük.

E füzetke egy oly élet rövid leírását tartalmazza, mely valóban a béketűrés és az irgalmasság példaképe volt.

Ezen életleirással kezdődik meg a Kassai Katolikus Patronage-Egyesület az 5 kis „könyvtárát”, hogy találjanak e füzetkékben a szenvedők vigasztalást, a többiek pedig a felebaráti szeretetre való buzdítást.

A füzetkéknek egész jövedelme a Kassai Katolikus Patronage-Egyesület kórház-misszióját, boldogult gróf Zichy Rezsőné utolsó művét illeti.

A füzetet a nagyemlékü grófné arcképe díszíti. Ára 20 fillér.

Legujabb táviratok.

A franciák vesztesége.

Budapest, július 10. (Saját tudósítónktól.) Hiteles hír szerint a franciák hadivesztesége betegekkkel együtt havonként 200.000 embert tesz ki.

Elégedetlenkednek a franciák

Budapest, július 10. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: A Neue Freie Presse cenzúrázott táviratot közöl, melyben lényegében egybevágó különböző jelentésekből megállapítja, hogy a franciák mindinkább belefáradnak a háboruba és irtóznak egy esetleg bekövetkező második téli hadjárattól. Nincsenek megelégedve az angolok hiányos támogatásával, s emiatt a két vezérkar között napirenden vannak a viszálykodások. Az oroszok visszavonulása miatt általános lehangoltság uralkodik a franciákon. Poincarénak, aki a harevonatra akart utazni, a katonaság és a lakosság háboru ellenes tüntetései miatt vissza kellett fordulni utjából.

Hír a franciák forrongásáról.

Budapest, július 10. (Saját tudósítónktól.) Genfből jelentik: A nyugati hadszíntéren a francia katonaság között az a hír terjedt el, hogy Párisban kitört a forradalom. Az éhező asszonyok állítólag megkezdték a forrongást. Az elégedetlen lakosság megakarja buktatni a köztársaságot, mert a kormány tönkre teszi az országot.

SZERKESZTOI PÓSTA.

F-r. József — Szarvas. Hadifoglyok után a következő irodáknál lehet tudakozni:

Hadifoglyokat gyámolító és tudósító hivatal

Budapest

IX., Köztelek-u. 8. II. em.

Rothe Kreuzverein

Wien

Landkronungasse No. 1.

Auskunftsbureau Rothes Kreuz

Wien

Kriegsschule.

Gemeinsames Zentralnachweise Bureau, Anknunftstelle für Kriegsgefangene

Wien

I. Bez. Jasomirgottstrasse 6.

(Állítólag ez csak osztrák állampolgárokat tart nyilván s keres.)

Croix rouge danoise Agence de prisonniers de Guerre.

Copenhague.

Comite International de la Croix-Rouge Agence de Prisonniers de Guerre.

Geneve.

(Ez utóbbi a bennünket közelebről érdeklő északi és déli harcra vonatkozó adatokat nem tart nyilván és nem közvetít.)

A bécsi irodának csak németül, a koppenhágai és genfi irodának pedig németül vagy franciául lehet írni s ők is így válaszolnak.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:

Dr. PAPP KÁROLY.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

14455—1915 szám.

Hirdetmény.

A rendőrkapitányi hivatal a közönség tudomására hozza, hogy mindazok, akik szökevény hadifoglyokat közvetlenül elfognak és mindazok, kik oly adatokat juttatnak a hatóságok tudomására, amelyek szökött hadifoglyok kézrekerítését teszik lehetővé; a cs. és kir. hadügyminiszter ur részéről 10—25 korona jutalomban részesülnek.

Nagyvárad, 1915 június 30.

Rendőrfőkapitányság.

4453—1915. eln. sz.

Hirdetmény.

A temesvári cs. és kir. katonai parancsnokság H. A. számú rendelkezése folytán közhírré teszem, miszerint nemcsak a cs. kir. osztrák államvasutak, valamint Ausztria nagyobb magán vasutai, köztük a Dé-vasut (ez magyarországi vonataira is) a Bosznia-Hercegovinai vasutak, a Kassa-Oderbergi vasut és a cs. és kir. Banjaluka-Doberlini vasut, hanem ezentúl a m. kir. államvasutak is és a magyar helyi vasutak többsége megengedték, hogy a sebesült és megbetegedett katonák hozzátartozói, azok látogatása alkalmával oda és vissza 50 százalékos jegykedvezményvel utazhatnak. E kedvezmény Magyarországon korlátozva van a III. kocsiosztályra. Ezen utazási kedvezmény csak a sebesült és beteg katonák szülőit, feleségeit, gyermekeit és testvéreit illeti és a politikai hatóságok (illetve rendőrhatalóságok, községi, valamint lelkészi hivatalok) megfelelő igazolása alapján kérelmezhető a személypénztáraknál.

Nagyvárad, 1915. július 5.

Rimler Károly
polgármester.

Hirdetmény.

A m. kir. miniszteriumnak 2357/1916. M. E. számú rendeletét a hus fogyasztás korlátozásáról Nagyvárad város közönségével, tudomás és mihez tartás végett a következőkben van szerencsém közölni:

A magyar királyi ministerium a háboru esetre szóló kivételes intézkedésekről alkotott 1912. évi XIII. t. cikkett és a hadi szolgáltatásokról szóló 1912. évi LXVIII. t. törvényekről kiterjesztő 1914. évi LX. t. cikk 4. §-a alapján a következőket rendeli:

1. §. Marhahúst, borjuhúst és sertéshúst a hét 2 napján é. p. kedden és pénteken akár nagyban, akár kicsinyben (adagokban) árusítani vagy egyébként forgalomba hozni tilos. Ugyanezek a napok tilos fogadóban, vendéglőkben, egyleti jellegű és más étkező helyeken az említett husneműekből előállított ételeket kiszolgáltatni.

Ez a tilalom nem vonatkozik a hus iparban előállított olyan álló képes huskészítményekre, a melyeknek előállítása hosszabb időt igényel és fogyasztása hosszabb időn át történik; nem vonatkozik továbbá a szarvasmarha, borju és sertés levágásából nyert és emberi táplálkozásra alkalmas melléktermékekre.

2. §. Husnak vagy hus ételeknek elárúsítására szolgáló üzletekben tilos az I-ső szakaszban meghatározott napokon az idézett szakasz tilalma alá eső hus vagy éltelt az elárúsító helyiségben a közönség részére az átvételt, vagy elfogyasztást lehetővé tevő módon készen tartani.

3. §. Az I-ső szakasz rendelkezései alól kórházak és egyéb gyógyintézetek, valamint gyermeknevelő intézetek javára, közegészségügyi szükségesség alapján, a belügyminister kivételeket engedélyezhet.

4. §. A katonai igazgatás részére szállított hus kiszolgáltatása nem esik az I-ső szakasz tilalma alá.

5. §. Aki jelen rendelet 1-ső és 2. ik szakaszában foglalt tiltó rendelkezéseket megszegi, az, amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és az 1914. évi L-ik tc. 9. ik §-a értelmében 2 hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

E kihágás miatt az eljárás a közigazgatási hatóságnak, mint rendőri büntető bíróságnak, a székes fővárosi államrendőrség működési területén pedig a m. kir. államrendőrség hatáskörébe tartozik.

6. §. A jelen rendelet minden községben (városban) a helyben szokásos módon haladéktalanul közhírré teendő.

7. §. Ez a rendelet 1915. évi július hó 8-ik napján lép életbe. Hatálya Horvát Szlavonországra Nem terjed ki.

Budapest, 1915 évi július hó 3. án.

Gróf Tisza István s. k.
m. kir. miniszterelnök.

A fentiek alapján felhívom a város közönségét, hogy jelen rendeletben foglaltakhoz annyival inkább szigorúan alkalmazkodjék, mert a szükséges ellenőrzés és megtorló intézkedések iránt is egyidejűleg intézkedtem.

Nagyvárad, 1915. évi július hó 8-án.

Rimler Károly
polgármester.

Bevonulási hirdetmény.

A honvédelmi miniszter a következő bevonulási hirdetményt bocsátotta ki:

A népfölkelésre kötelezetteknek az 1886. évi XX. törvényeikk alapján történt általános behívása folytán

az 1896. évben született, valamint az 1878. évtől 1890. évig bezárólag született, továbbá az 1892., 1893. és 1894. évtől született népfölkelésre kötelezett — nemkülönb a népfölkelésről vagy a hadiszolgáltatásokról szóló törvény alapján kirendelt (igénybeveti), de ezen szolgálatból időközben elbocsátott egyének (munkások, kocsisok, hajcsárok, stb.), ha a folyó évben megtartott népfölkelési bemutató szemlén vagy utóbemutató szemlén vizsgáltattak meg, illetőleg az elrendelt bemutató pót szemlén újra vizsgáltattak és népfölkelési fegyveres szolgálatra alkalmasnak találtattak

1915. évi július 15-én

— amennyiben névszerint felmentve nincsennek — népfölkelési igazolványi lapon feltüntetett m. kir. honvéd kiegészítő illetőleg cs. kir. kiegészítési kerületi parancsnokság székhelyére népfölkelési tényleges szolgálatra bevonulni tartoznak.

Ezen rendelkezés a cs. kir. osztrák népfölkelés behívása folytán kiterjed mindazon 1878. évtől 1890. évig bezárólag született és 1892., 1893. és 1894. évben született osztrák állampolgárokra is, kik a magyar szent korona országai területén a folyó évi június 18-a és július 12-ike közötti időben megtartott népfölkelési bemutató szemlén újra megvizsgáltattak és a népfölkelési fegyveres szolgálatra alkalmasnak találtattak.

Mindazok az egyének, kik önkéntes belépés folytán a honvédségbe vagy a cs. és kir. közös hadseregbe (akár mint egyévi önkéntesek is) már besoroztattak, tekintet nélkül arra, hogy mely születési évfolyamba tartoznak, tényleges szolgálatra 1915. évi július 15-én bevonulni kötelesek.

A fentemlített korosztályokba tartozó azon hivatásos gépészeknek és fűtőknek tényleges szolgálatra, kik a mezőgazdasági (arató, cséplő, kaszáló stb.) gőz- vagy motorgépeknél alkalmazva vannak, beigazolt alkalmaztatásuk esetében saját kérelmükre az illetékes kiegészítő parancsnokság által 1915. évi szeptember 15-éig elhalasztatik.

A bevonulók bevonulásuk alkalmával lehetőleg erős lábbelit, evőeszközt, evőesztét, aprólékos kéziszerket és 2 napi élelmet hozzanak magukkal.

Ezen felszerelési tárgyak, amennyiben a katonai szolgálatban használhatónak minősíttetnek, értékük szerint meg fognak térítettetni.

A bevonulás alkalmával a népfölkelési igazolványi lap birtokosa a vasutakon harmadik (gőzhajón második) osztályon ingyen utazik; ez a népfölkelési igazolványi lap azonban a vasuti-, gőzhajó-állomáson jóval a vonat vagy hajó elindulása előtt az állomás jegypénztáránál lebélyegzendő.

Azon behívott népfölkelésre kötelezett, aki a kitűzött határidőre és helyre be nem vonul, karhatalommal vezetett elő s a katonai behívás iránt tanúsított engedetlenség megbüntetéséről szóló 1890. évi XXI. t.-c.

4. §-a értelmében két évig terjedhető börtönnel büntetettik.

A magyar királyi honvédségbe vagy a cs. és kir. közös hadseregbe önként belépni óhajtó népfölkelésre kötelezett a törvényes korlátok között a csapattestet maga választhatja, a tényleges szolgálatra történt bevonulása után azonban csak azon csapattesthez kérheti felvételét, a hová mint népfölkelésre kötelezett beosztását nyerte.

Kelt, 1915. évi június havában.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

14003—1915. sz.

Hirdetmény.

Az állami mértékhitelítő hivatal f. évi 186 számú megkeresése értelmében közhírré teszi, hogy Olasz városrészt és a Szőlőhegyre nézve az 1915. évi időszakos mértékhitelítés a következő sorrendben fog megtartatni:

Az a. b. betűvel kezdődő nevek július 6-án cz. e. betűvel kezdődők július 7-én f. betűvel kezdődők július 8-9-én. g. betűsök július 10-én h. i. betűvel kezdődők július 13-án. k. betűvel kezdődők július 14-én és 15-én. l. m. betűvel kezdődők július 16. 17. o. r. betűsök július 20. 21. s. sz. betűvel kezdődők július 22. 23-án. t. z. betűvel kezdődők pedig július 24. 27-én.

Felhívom ennél fogva az olasz-i városrészen és a szőlőhegyen lakó összes kereskedők, iparintézetek és ipartelepek tulajdonosait, hogy az időszakos hitelítésre kötelezett mértékeiket a fent jelzett napokon az Állami mértékhitelítő hivatalnál mutassák be, mert ellenkező esetben 200 koronától 800 koronáig terjedhető pénzbüntetés és 8 napig terjedhető elzárással büntetettnek.

Nagyvárad, 1915. június 26-án.

Rendőrfőkapitányság.

13014/915. szám.

Hirdetmény.

Belügy miniszter ur 29166—VII. d/1915 számú körrendelete alapján figyelmeztetem a város közönségét, hogy a vasuti állomásokon átvonuló katonaságnak szeszes italokat sem pénzért, sem ajándékképpen ne adjanak, mert eme rendelkezés betartását szigorúan ellenőriztettem s az ellene vetők megbüntetésére végett intézkedni fogok.

Nagyvárad, 1915 június hó.

Rendőrfőkapitányság.

Hirdetmény.

A háborús állapot bekövetkezte óta, de különösen az utóbbi időben városunkban is sűrűn merültek föl panaszok az érc váltópénz hiánya miatt, dacára, hogy a magyar kir. pénzverő hivatal a háborús állapot bekövetkezte óta teljes munkaképességének felhasználásával állandóan vert egy koronás, tíz és két filléres ércpénzérmekeket.

Ennél fogva már eddig is tetemes mennyiségű új váltópénz került forgalomba — a fennforgó hiányt azonban mégse sikerült megszüntetni. Ennek a sajnálatos és az ipari, kereskedelmi forgalom, a közgazdasági élet megbénítására vezető körülménynek — az oka abban leli magyarázatát, hogy a lakosság egy része a váltópénzérmekeket elrejté és azokat ily módon kivonva a forgalomból, a hazai közgazdaságnak, iparnak és kereskedelemnek mérhetetlen kárt okoz.

Sajnos, hogy a lakosság ily irányú magatartásához hozzájárulnak azok a lelketlenül terjesztett valótlan rémhírek és amelyek a bankjegyek elértéktelenedésével ijesztik meg a tájékozatlan közönséget, holott a bankjegyek a koronaérték pénzérmeivel és ennél fogva a váltópénzérmekekkel is teljesen egyenlő értékűek, azok érték csökkenéséről terjesztett híresztelések minden alapot nélkülöznek.

Ösmerve a nagyváradi közönség mindig humánus és minden nemes cselekedetben elől járó áldozatkészségét, talán főlegesen is hangsúlyozni, hogy a váltópénzérmekek elrejtése és azoknak a forgalomból való kivonása és ezáltal a hazai közgazdaság, a pénz és értékforgalom, nemkülönb a hazai kereskedelem és ipar megbénítása hazafiatlan, lelkiismeretlen cselekedet, amely nemcsak mindnyájunk megvetését, de a legszigorubb megróvását és megtorlását érdemli meg.

Akkor, amikor a jelen viszonyok között hazánkban, városunkban a közönség minden hazafias cselekedetére szüksége van, amikor a közönség minden rétegének át kell érezni, hogy a maga szűkebb pátriájának katonája a polgári foglalkozásban: az elrejtett pénzérmekek forgalomba hozatala is hazafias kötelessége a hazug meséssel elámitott és félrevezetett közönségnek; annál is inkább, mert az elrejtett érmekek forgalomba hozatala elsősorban is a nagyközönség minden rétegének érdekében áll.

Nagyvárad, 1915 június 27-én.

Rendőrfőkapitányság.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Értesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára legolcsóbb áron a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelés: ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk!

Egész éjjel ügyeletes szolgálat!

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világitási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok,

izzólámpák

állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/2. lévőtől minden nagyságban.

Főszereplő telefonja 55. sz!